

Poděkování

Danksagung

Za příspěvky do knihy autoři a nakladatelství KNIHY 555 děkují / *Die Autoren und der Verlag KNIHY 555 dankt für ihre Beiträge:*

■ institucím / *den Institutionen:* Městská galerie MY Jablonec nad Nisou, Městské muzeum Frýdlant, Poštovní muzeum Praha, Severočeské muzeum Liberec, Státní okresní archiv Liberec, Základní škola a Mateřská škola Raspenava;

■ raspenavským spolkům, hasičským sborům a sportovním oddílům / *den Vereinen, der Feuerwehrl und den Sportvereinen in Raspenau;*

■ všem, kteří byli nápomocni při shromažďování podkladů a nabídli své vzpomínky / *allen, die beim Zusammenstellen der Unterlagen behilflich waren und ihre Erinnerungen einbrachten:* Ladislav Belda, Karel Boháč, Vladimír Boháč, Petr Brestovanský, Miroslav Farský, Jaromír Hanzl, Lubomír Hrcuba, Olga Kábelová, Jaroslava Kasalová, Hana Kličková, Vladislav Kohera, Eva Kopalová, Gerhard Krause, Miluška Krumphanzlová, Jaroslava Loukovatá, Pavel Lžičař, Miloslava Melanová, Roland Niedermayer, Hana Perná, Jiří Skalický, Milan Svoboda, Helena Svobodová, Petr Verner, Jiří Vondráček, Jiří Záček;

■ všem, kteří poskytli obrazový materiál / *allen, die das Bildmaterial zur Verfügung gestellt haben:* Eduard Heindorfer, Miroslav Jech, Rostislav Jelínek, Petr Kurtin, Franz Neumann.

Na vydání knihy se také podílely města Raspenava a Bischofswerda a Kulturreferent für die böhmischen Länder im Adalbert Stifter Verein e. V. München. / *An der Herausgabe des Buches beteiligten sich auch die Städte Raspenau und Bischofswerda und der Kulturreferent für die böhmischen Länder im Adalbert Stifter Verein e. V. München.*

Publikace vychází za podpory / *Die Publikation wird mit Unterstützung herausgegeben:*

Česko-německý fond budoucnosti

Deutsch-Tschechischer Zukunftsfonds

Ala Farský, s. r. o., Raspenava

ASA, spol. s r. o., Praha

BWS Liberec, spol. s r. o., Raspenava

Beran a syn, elektromontážní firma, Raspenava

CzechFibre, s. r. o., Raspenava

FT Raspenava, k. s., Raspenava

Ing. Jiří Šubřík – Jimapon, Raspenava

Inpos-projekt, s. r. o., Liberec

Ještědská stavební společnost, spol. s r. o.

Milan Drahoš, voda-topení-plyn, Raspenava

Millba-Czech, a. s., Ústí nad Labem

Novus Česko, s. r. o., Raspenava

Petr Bíma, Graphics and Design Studio Raspenava-Peklo

Podještědské knihkupectví Rudolf Olbert, Liberec

Severočeské vodovody a kanalizace, a. s., Teplice

Steinel Elektronik, s. r. o., Raspenava

Václav Bartoš, elektro, Raspenava

Vršátala, výroba cementového zboží, Raspenava

W. Wülfing CZ, s. r. o., Raspenava

Obsah

Inhalt

Historie obcí Raspenavska

Die Geschichte der Gemeinde Raspenau

5

Vývoj správy obcí a města

Entwicklung der Verwaltung der Gemeinde und der Stadt

17

Stavební vývoj

Bauliche Entwicklung

25

Procházka městem

Spaziergang durch die Stadt

34

Zemědělství

Landwirtschaft

57

Lesnictví

Das Forstwesen

65

Průmyslové podniky a podnikatelé

Industriebetriebe und Unternehmer

69

Silnice, doprava a pošta

Straßen, Verkehr und Post

93

Církev a církevní stavby

Religion und kirchliche Bauten

99

Školství

Das Schulwesen

105

Hasičské sbory

Die Feuerwehrl

117

Spolky

Vereine

121

Sport

Sport

131

Kultura

Kultur

143

Příroda

Natur

155

Pavel D. Vinklát, Dana Filipová
RASPEŇAVA, město na Smědě

RASPEŇAU, die Stadt an der Wittig

Text: Pavel D. Vinklát, Dana Filipová
Fotografie / *Fotografien:* Ladislav Crha, Kamil Farský, Miroslav Fogl, Jiří Hušek, Richard Korselt, Šárka Mazánková, Roman Müller, Franz Neumann, Franz Peuker, Jan Rendek, Petr Verner, Pavel D. Vinklát, Eliška Zachariášová
Návrh obálky a grafická úprava / *Umschlagentwurf und graphische Gestaltung:* Václav Hroch
Vydalo nakladatelství / *Herausgegeben vom Verlag:*
KNIHY 555 – Květa Vinklátová v Liberci roku 2007
(Knihy 555, Rumunská 47/16, 460 01 Liberec,
tel./fax: +420 485 148 380, info@knihy555.cz, www.knihy555.cz)
Redakce / *Redaktion:* Pavel D. Vinklát, Dana Filipová
Překlad / *Translation:* Herta Novotná (s. 93–98 Milan Svoboda)
Předtisková příprava / *Drucktechnische Vorbereitung:*
KNIHY 555, Václav Hroch
Tisk / *Druck:* Finidr Český Těšín
Vydání první, 160 stran / *1. Auflage, 160 Seiten*
Liberec 2007

ISBN 80-86660-18-4